

П. С. Покатаєв,
д. н. з держ. упр., доцент, Класичний приватний університет

ПРОЦЕСИ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

P. Pokatayev,
Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Classical Private

PROCESSES OF DECOMMUNIZATION IN UKRAINE: CURRENT PROBLEMS AND PROSPECTS FOR FURTHER REALIZATION

Статтю присвячено питанню декомунізації та відношенню науковців й практиків до цієї проблеми. Акцентовано увагу на проблемі зміни назв міст, сіл, містечок, вулиць та сконцентровано увагу на складнощях, які виникають під час втілення нормативно-правових актів з приводу цього питання, в життя. Проаналізовано досвід європейських країн на шляху впровадження цих реформ у життя. Запропоновано напрями вдосконалення законодавства під час процедури зміни назв вулиць, використовуючи досвід європейських країн.

Article decommunisation and dedication to the issue of respect of scholars and practitioners to this problem. The attention on the issue of changing the names of cities, villages, towns, streets and focused attention to the difficulties that arise in implementing the regulations on this matter in life. Proanalizovanno European experience in implementing these reforms into practice. Directions of legislation improvement in the procedures for changing street names using country of the European experience.

Ключові слова: декомунізація, громадське обговорення, європейський досвід, органи місцевого самоврядування, процес декомунізації, реформи.

Key words: de-communization, public discussion, the European experience, local authorities, the process decommunisation reforms.

ВСТУП

Незважаючи на те, що Україна дістала незалежності біля чверті сторіччя тому, питання пов'язані з декомунізацією ніколи так гостро не стояли, як зараз.

Декомунізація — система заходів, теоретична і практична діяльність, спрямовані на звільнення від впливу та наслідків комуністичної ідеології в усіх сферах життя країни та суспільства після падіння правлячих комуністичних режимів [1].

Активно процес декомунізації в Україні розпочався після розпаду Радянського Союзу, коли населення масово почало позбуватись комуністичної символіки, але цей процес охопив не значну територію України. Потім ці процеси призупинилися та час від часу піднімались, але цей процес проходив мляво та, можна сказати не помітно. І лише після здійснення Революції Гідності цей процес отримав новий поштовх та почав набирати обертів.

МЕТА СТАТІ

Метою статі є розгляд процесу декомунізації в Україні в частині зміни назв міст, сіл, містечок, вулиць, за результатами дослідження досвіду європейських країн запропонувати шляхи вирішення сучасних проблем, що існують.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

На законодавчому рівні було зроблено декілька спроб систематизувати цей процес, які вилились у прийняття законів, основними з яких можна вважати: Закон України "Про правовий статус та вшанування борців за незалежність України у XX столітті" [2] (хоча він схожий з редакцією проекту Закону України "Про правовий статус учасників боротьби за незалежність України 20—90-х років XX століття" [3]), Закон України "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

1939—1945 років" [4], Закон України "Про доступ до архівів репресивних органів тоталітарного комуністичного режиму 1917—1991 років" [5] та Закон України "Про засудження комуністичного й націонал-соціалістичного тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки" [6]. Після внесення кількох поправок закон був проголосований Верховною Радою та підписаний президентом України.

Сам нормативно-правовий акт ґрунтується на нормах міжнародного права, які згадуються в документі, а саме:

— резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи № 1096 (2006) від 27 червня 1996 року "Щодо ліквідації спадщини колишніх комуністичних тоталітарних систем", Резолюції № 1481 (2006) від 26 січня 2006 року "Щодо необхідності міжнародного засудження злочинів тоталітарних комуністичних режимів", Резолюції № 1495 (2006) від 12 квітня 2006 року "Щодо боротьби з відродженням нацистської ідеології", Резолюції № 1652 (2009) від 29 січня 2009 року "Щодо відношення до пам'ятників, що мають суперечливу історичну інтерпретацію у державах — членах Ради Європи";

— Декларація Європейського Парламенту від 23 жовтня 2008 року "В пам'ять про Голодомор — штучний голод в Україні 1932—1933 років", Декларація від 2 квітня 2009 року "Щодо європейської свідомості та тоталітаризму",

— спільна заява з нагоди 70-х роковин Голодомору — Великого голоду 1932—1933 років в Україні, прийнятої на 58-й сесії Генеральної Асамблеї ООН,

— резолюція Парламентської Асамблеї ОБСЄ № SC (09) 3R від 29 червня — 3 липня 2009 року "Щодо неприпустимості звеличення тоталітарних режимів, відкриття історичних та політичних архівів, вивчення тоталітарної спадщини та підвищення поінформованості громадськості".

Поява цього закону була сприйнята неоднозначно як науковцями так і практиками на міжнародному рівні, зокрема й російськими. Міністерство закордонних справ Росії в своїй заяві розцінило "декомунізаційний пакет", прийнятий Верховною Радою, як "антіросійські та антиукраїнські закони".

Доктор економічних наук, професор, заступник директора Інституту Далекого Сходу РАН А. Островський, зазначає: "Реакція відносно П. Порошенка і нової влади України, яка веде боротьбу з комуністичною ідеологією, у Пекіні вже є. Китаєм керує Комуністична партія (КПК), природно, їй це не подобається — зазначає А. Островський. — Китай зазвичай відповідає не одразу, але відповідає дуже жорстко. На експертному рівні різке невдоволення вже є. А раз є на експертному, то буде і на офіційному. Можна не сумніватися" [7].

Заступник директора Центру політичних технологій О. Макарик висловився з цього приводу, що: ".... український Уряд прагне пройти цим шляхом, для створення нової національної держави. При цьому ідеї антикомунізму, на відміну від аспектів українського націоналізму, прийнятні для сучасної Європи" [8].

Також неоднозначно цей Закон був сприйнятий генеральним секретарем РЕ Турбйорн Ягланд: "Я не суддя у таких справах, я можу лише послатися на загальну думку: ми повинні бути обережними у таких діях" [9].

Проте професор Варшавського університету Анджей Шептицький дав позитивну оцінку процесу декомунізації. Думки між українськими науковцями та практиками також різняться.

Свою думку з цього приводу висловив Міністр юстиції Павло Петренко, який вважає ці Закони такими, що спираються на міжнародну практику, більшість країн Європи пройшли процес декомунізації "Ми взяли ті закони, які пройшли експертизу в міжнародних організаціях ... Ми орієнтувалися на країни Східної Європи, на країни Балтії, Польщу, Чехію — ті країни, які пройшли процес заборони об'єднань, які дотримувалися цієї ідеології" [10].

Доктор юридичних наук Мережко О. вважає, що Закон України "Про засудження комуністичного й націонал-соціалістичного тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки" зачепає питання свободи слова, на його думку, Закон не стільки забороняє символіку, скільки забороняє сам факт заперечення того, що цей режим був злочинним тому, що в Україні є великий шанс знову повернутись до цього тоталітарного режиму. На думку директора Київського міжнародного інституту соціології (КМІС) В. Паніотто, в Україні населення дуже по-різному сприймає одні і ті ж моменти історії, і тому в суспільстві немає єдиної думки з цього приводу. А основним каменем спотикання є визнання ОУН-УПА учасниками боротьби за Незалежність України, а питання заборони комуністичної символіки, перейменування міст, улиц, сіл носить не такий гострий характер.

"Центр і Захід мають одну точку зору, а Схід і Південь — іншу. Спочатку має бути серйозна інформаційна підготовка і дослідження. Поки в суспільстві не буде переконливої більшості, ці Закони не підтримуватимуть", — вважає В. Паніотто [8].

Маріан Токар, в.о. завідувача кафедри політології і державного управління ДВНЗ "Ужгородський національний університет" вважає, що прийняті Закони — це запізнена реакція влади і, що це потрібно було робити набагато раніше, і влада повинна не зменшувати обертів та продовжувати втілення їх в життя. Також схвально сприймає цей пакет професор кафедри міжнародних відносин ОНУ ім. І. І. Мечникова О. Брусиловська, та вважає, що Україні потрібна декомунізація.

Велика кагорта істориків підтримують та схвально відгукуються стосовно введення в дію цих Законів, зокрема: Турченко Ф., Мільчев В., Білівненко С., Штейнле О.

Підтримує їх прийняття й директор Українського інституту національної пам'яті В. В'ятрович: "Вірю у вашу відвагу порвати із совковим минулим і готовність вийти на європейську практику і стандарти, зокрема у ставленні до злочинів проти людяності та відкритості інформації. Я вважаю, що ця декомунізація має відбутися і дуже добре, що вона відбувається. І коли говорять, що це робиться замість якогось економічних чи політичних реформ, що це мало би бути після цього. Я завжди відповідаю, що це невід'ємний елемент тих самих реформ. Як свідчить досвід інших країн східної Європи, це має робитися разом з економічними, разом з політичними реформами майбутнього" [11].

Незважаючи на позитивне або негативне відношення до закону, він вже набув чинності, і процес декомунізації в Україні розпочався та набирає обертів. На нашу думку, одним із головних каменів спотикання в цьому законі є порядок ліквідації символів комуністичного тоталітарного режиму.

Так, у п. "є", ст. 1 ЗУ "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" зазначено, що назви областей, районів, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топоніміки населених пунктів, підприємств, установ, організацій, у яких використані імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади у комуністичній партії, починаючи з посад секретаря районного комітету і вище, вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік, працювали у радянських органах державної безпеки, назви СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік та похідні від них, а також назви, пов'язані з діяльністю комуністичної партії (включаючи партійні з'їзди), річницями Жовтневого перевороту 25 жовтня (7 листопада) 1917 року, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, боротьбою проти учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті (крім назв, пов'язаних з опором та вигнанням нацистських окупантів з України або з розвитком української науки та культури) підлягають перейменуванню; [6].

Виходячи з даних веб-сайта УІНП, на сьогодні в Україні мають перейменувати більш ніж 940 населених пунктів [12].

Якщо проаналізувати процедуру перейменування міст, сіл, населених пунктів, вулиць потрібно проаналізувати цілий ряд нормативних правових документів а саме:

— Постанова КМУ "Про затвердження Порядку проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій" [13].

Якою було встановлено "Порядок проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій" [14], та видано Указ Президента України "Про деякі заходи щодо унормування питань опису, порядку використання і захисту державних символів України" [15], Закон України "Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій" [16].

Після їх аналізу процедура перейменування виглядає так: громадянин або група громадян вирішила перейменувати вулицю або населений пункт звертаються до

органів місцевого самоврядування або до голів міських сільських рад (залежності назву чого змінюють) з позицією.

Якщо це зміна назви вулиці, то протягом 45 днів відбувається її розгляд, якщо цю пропозицію схвалюють, то її виносять на громадське обговорення, яке відбувається протягом двох місяців, потім оголошують результати обговорення. Після чого міський (сільський) голова готує проект рішення про зміну назви та виносить її на розгляд міській сільській або селищній раді після того, як він проходить комісії рада розглядає цей проект та виносить рішення.

Процедура зміни назви сіл та міст більш складна тому, ми зараз не будемо зупинятись на цьому питанні та розглянемо її в наступних працях.

На нашу думку, цю процедуру потрібно змінювати, ми погоджуємось з думками багатьох вчених, практиків, що Європейські країни пройшли цей шлях, тому вважаємо доцільним розглянути це питання, порівнюючи з європейським досвідом.

Одна із головних проблем України з цього приводу полягає у пасивному відношенні населення до неї, а недоліком законодавства є досить малий проміжок часу для проведення обговорення та перейменування. Заслугує на увагу досвід Словаччини, де у 1918 році столиці дали назву Вільнюсово, а вже у 1919 році вона отримала назву Братислава тому, що місцева громада не сприйняла першу назву.

Якщо дослідити досвід Болгарії, Угорщини, Румунії, де процес декомунізації відбувався, можна сказати на добровільній основі, тому що знайшов підтримку у більшості мешканців громад, не викликало необхідності встановлювати строки 2 або 6 місяців або кінцеві терміни реалізації. Якщо взяти досвід Польщі, там була створена комісія з кодифікації назв, члени якої повинні були перейменувати назви міст з німецької мови на польську. Комісія була створена в 1946 році, а закінчила свою працю в 1951 році, у результаті чого було перейменовано більше 30 тисяч населених пунктів, міст, сіл, вулиць та річок. Зараз Україна може повторити долю Угорщини котра під час керування Прем'єра Орбана зробила спробу провести декомунізацію, але цей намір був невдалим. Тому, на нашу думку, для запобігання цьому, потрібно внести зміни стосовно строків обговорення назви та змінити саму процедуру, адже спочатку потрібно органам місцевого самоврядування створити комісію (до складу якої увійдуть науковці, історики, лінгвісти та якомога менше політиків тому, що це питання не потрібно переносити в політичну площину). Так, Семенюк О.А. зазначив: "При виборі назви у протиріччя вступають не стільки політичні? — уподобання, скільки групі. Найбільш виразними є опозиції: молодь і люди похилого віку, корінні мешканці (не менше двох поколінь) і ті, хто переїхав до міста нещодавно. Повернутися до історичної назви не дають політичні реалії сьогодення".

Комісія повинна скласти список назв вулиць, міст, сіл, які підпадають під цей Закон, та ті, що ні. Потім цей перелік вона повинна розмістити в засобах масової інформації для ознайомлення громадськості з переліком вулиць, міст, сіл, назву яких повинно бути змінено і чому. Після цього протягом від 3 до 6 місяців (в залежності від розміру населеного пункту), а можливо і збільшити цей термін, якщо в цьому є потреба, вони повинні розпочати збір пропозицій з одночасним залученням представників засобів масової інформації, зокрема Інтернету, тому що під час проведення громадських обговорень, які, зазвичай, відбуваються в день та в робочий час велика кількість населення не має

змоги брати в них участь. Саме тому доцільно широко застосовувати Інтернет-ресурс для обговорення та голосування та надати можливість усім бажаючим внести пропозицію. Надалі в Інтернет-ресурсі необхідно скласти список з урахуванням всіх внесених пропозицій, і лише потім, повинна відбуватися процедура голосування за назви, які були запропоновані, строк теж повинен бути не менше ніж 2—4 місяці тому що в великих містах людині потрібно більше часу, тому що кількість об'єктів для перейменування може бути велика. Потім проект рішення з назвою повинні затвердити органи місцевого самоврядування та скласти кошторис з чітким визначенням терміну його виконання в залежності від обсягів фінансування. Вважаємо, такий спосіб перейменування буде більш доцільний, зменшить напругу в суспільстві та дасть можливість кожному громадянину взяти участь у цьому процесі.

ВИСНОВКИ

У статті було розглянуто процес декомунізації в Україні. Проаналізовано відношення науковців та практиків до його реалізації. Також було досліджено практику європейських країн у частині зміни назв міст, вулиць, виділено позитивні та негативні тенденції та, з урахуванням цього досвіду, запропоновано вирішення даної проблеми.

Література:

1. Терещенко К.Є. Процес реалізації державної політики відновлення історичної пам'яті в Україні / К.Є. Терещенко // Закарпатські правові читання. — 2017. — Том 1. — С. 56—60. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/13425>
2. Про правовий статус та вшанування борців за незалежність України у ХХ столітті [Електронний ресурс]: Закон України від 09.04.2015 р., №2538-1. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/314-19>
3. Про правовий статус учасників боротьби за незалежність України 20 — 90-х років ХХ століття [Електронний ресурс]: проект Закону України від 10 січня 2008 р., № 1319. — Режим доступу: w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id...54689.
4. Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939—45 років [Електронний ресурс]: Закон України від 9 квітня 2015 р., № 315-VIII. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/315-19>
5. Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917—1991 років [Електронний ресурс]: Закон України від 9 квітня 2015 р., № 316-VIII. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/316-19>
6. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки [Електронний ресурс]: Закон України від 9 квітня 2015 р., № 317-VIII. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/317-19>
7. Експерт: Гонения на украинских коммунистов вызывают резкое недовольство Китая: Деловая газета "Взгляд" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://vz.ru/news/2015/4/8/738871.html>. — Текст скрана.
8. "Декомунізаційний пакет": pro et contra [Електронний ресурс]: Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. — Режим доступу: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1-053:dekomunizatsijni-paket-pro-et-contra&catid=8&Itemid=350

9. В Європі обережно ставляться до українських законів про декомунізацію [Електронний ресурс]: Depo.ua — суспільно-політичний портал для українців. — Режим доступу: <https://www.depo.ua/ukr/svit/v-evropi-oberezhno-stavlyatsya-do-ukrayinskih-zakoniv-pro-22042015100600>

10. Міністерство юстиції України в найближчі дні направить у Верховну Раду законопроект про заборону комуністичної і фашистської ідеології [Електронний ресурс]: Агенція Національних новин України "Рідний край". — Режим доступу: <http://ukragency.com/>

11. Декомунізація є важливим елементом реформування України на шляху до Європи [Електронний ресурс]: 5-канал. — Режим доступу: <https://www.5.ua/suspilstvo/dekomunizatsiia-vazhlyvyi-element-reformuvannia-ukrainy-viatrovych-80576.html>

12. Як зберегти колективну "пам'ять" народу? [Електронний ресурс]: новини "Час Київщини. — Режим доступу: <http://chask.net/?p=45646>

13. Про затвердження Порядку проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій [Електронний ресурс]: Постанова КМУ від 24 жовтня 2012 р. № 989. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/989-2012-%D0%BF>

14. Порядок проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій [Електронний ресурс]: Постанова КМУ від 24 жовтня 2012 р., № 989. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/989-2012-%D0%BF>

15. Про деякі заходи щодо унормування питань опису, порядку використання і захисту державних символів України [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 23 серпня 2014 р., № 667/2014. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/667/2014>

16. Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій [Електронний ресурс]: Закон України від 24 травня 2012 р., № 4865-VI. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/sh>

References:

1. Tereschenko, K.Ye. (2017), "The process of implementation of the state policy of restoring historical memory in Ukraine", *Zakarpats'ki pravovi chytannia*, vol. 1, pp. 56-60, available at: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/13425> (Accessed 25 Dec 2017).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On the legal status and honoring of the fighters for the independence of Ukraine in the twentieth century", r., №2538-1, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/314-19> (Accessed 25 Dec 2017).

3. Verkhovna Rada of Ukraine (2008), "Draft law "On the legal status of participants in the struggle for the independence of Ukraine in the 20th and 90th years of the XX century", available at: w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id...54689.. (Accessed 25 Dec 2017).

4. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "About perpetuating the victory over Nazism in the Second World War of 1939-45", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/315-19> (Accessed 25 Dec 2017).

5. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On access to the archives of the repressive bodies of the communist totalitarian regime of 1917—1991", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/316-19> (Accessed 25 Dec 2017).

6. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On the Conviction of the Communist and National-Socialist (Nazi) Totalitarian Regimes in Ukraine and the Prohibition of the Promotion of Their Symbols", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/317-19> (Accessed 25 Dec 2017).

7. Delovaja gazeta Vzgljad (2015), "Expert: Persecution of the Ukrainian Communists causes sharp discontent of China", available at: <https://vz.ru/news/2015/4/8/738871.html> (Accessed 19 Jan 2018).

8. Hranchak, T. (2015), ""Decommissioning package": pro et contra", *Tsentr doslidzhen' sotsial'nykh komunikatsij NBUV*, available at: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1053:dekomunizatsijnij-paket-pro-et-contra&catid=8&Itemid=350 (Accessed 25 Dec 2017).

9. Depo.ua (2015), "In Europe, caution applies to Ukrainian laws on decommissioning", available at: <https://www.depo.ua/ukr/svit/v-evropi-oberezhno-stavlyatsya-do-ukrayinskih-zakoniv-pro-22042015100600> (Accessed 25 Dec 2017).

10. Ridnyj kraj (2017), "The Ministry of Justice of Ukraine in the coming days will send to the Verkhovna Rada a bill on the prohibition of communist and fascist ideology", available at: <http://ukragency.com/> (Accessed 25 Dec 2017).

11. 5-kanal (2015), "De-communism is an important element in reforming Ukraine on its way to Europe", available at: <https://www.5.ua/suspilstvo/dekomunizatsiia-vazhlyvyi-element-reformuvannia-ukrainy-viatrovych-80576.html> (Accessed 25 Dec 2017).

12. Karpiuk, H. (2016), "How to save the collective "memory" of the people?", *Chas Kyivschny*, available at: <http://chask.net/?p=45646> (Accessed 25 Dec 2017).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2012), Resolution "On approval of the Procedure for conducting public discussion when considering the issues of assigning to legal entities and objects of property rights that are assigned to them, objects of ownership, which belong to individuals, names (pseudonyms) of individuals, anniversaries and holidays, names and dates of historical events", № 989, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/989-2012-%D0%BF> (Accessed 25 Dec 2017).

14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2012), Resolution "The procedure for conducting public discussion during consideration of issues related to the assignment of rights to legal entities and objects of ownership, which are assigned to them, to objects of ownership, which belong to natural persons, names (pseudonyms) of individuals, anniversaries and holiday dates, names and dates of historical events", № 989, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/989-2012-%D0%BF> (Accessed 25 Dec 2017).

15. President of Ukraine (2014), Decree "About some measures on the regulation of questions of description, order of use and protection of state symbols of Ukraine", № 667/2014, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/667/2014> (Accessed 25 Dec 2017).

16. Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "About the assignment of the names (pseudonyms) of individuals, jubilee and holiday dates, names and dates of historical events to legal entities and objects of ownership", № 4865-VI, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/sh> (Accessed 25 Dec 2017).

Стаття надійшла до редакції 27.12.2017 р.